

Satakuntaliitto
Maakuntahallitus
Pohjoisranta 11 d
28100 Pori
kirjaamo@satakunta.fi

20.12.2024

LAUSUNTO SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA 2050 VALMISTELUVAIHEEN AINEISTOSTA

Kuten selostuksessa todetaan, maakuntakaavalla konkretisoidaan maakunnan kehittämisstrategiat alueidenkäytön kehittämisperiaatteiksi ja aluevarauksiksi. Maakuntakaavan tulee edistää valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista ja sovitaa nämä tavoitteet maakunnallisiin ja paikallisiin tavoitteisiin. Maakuntakaavalla on oikeusvaikutuksia, jotka ulottuvat yleis- ja asemakaavojen laatimiseen ja muuttamiseen sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuviin toimenpiteisiin ja suojelumääräysten kautta muihin rakentamista ja alueiden käyttöä koskeviin toimenpiteisiin.

MTK-Satakunta ja MTK- Metsänomistajat lausuvat Satakunnan maakuntakaava 2050 valmisteluvaiheen aineistosta seuraavaa:

Suunnittelun lähtökohdat ja Satakunnan nykytilan kuvaus

Lähtökohdat on kuvattu kattavasti niin kansainvälisten sopimusten kuin valtakunnallisten tavoitteiden näkökulmasta. Maakunnallisen kehityksen kannalta ehdotamme kuitenkin, että väestön ja alueiden eriytymiskehitys huomioidaan vahvemmin osana kokonaisuutta. Tyhjenevä ja eriytyvä maakunta on erityisen haavoittuvainen. Väestön eriytymiskehitystä käsittelevässä raportissa (Kaartinen, Westinen 2024) todetaan osuvasti: "Kun valot on kerran sammutettu kyliltä, taajamista ja pikkukaupungeista, niitä on vaikea saada takaisin." Satakunnan maakuntakaavatyössä tulee olla aktiivinen ote maaseutualueiden toimintamahdollisuuksien kehittämiseksi. Maa- ja metsätalous ovat

kiinteä osa maaseutualueiden elinvoimaisuutta, ja siksi niiden kehittämisen tulee näkyä maakunnan suunnittelussa myös laajemmassa mittakaavassa.

Tausta-aineisto ja selvitykset

Tausta-aineistot ja selvitykset on laadittu huolellisesti, ja ne käsittelevät aiheita johdonmukaisesti. Aineiston hyödyntämisessä on tärkeää tasapainottaa tarpeet ja huomioida niiden yhteensovittaminen. Parhaan mahdollisen lopputuloksen saavuttaminen ei tarkoita, että raporttien havainnot sisällytetään lähes sellaisenaan maakuntakaavaan. Priorisointi ja kokonaisuuden arviointi ovat avainasemassa.

On tärkeää muistaa, että maakuntakaava ei ole ainoa väline maakunnan tavoitteiden saavuttamiseksi. Esimerkiksi metsien käytöstä linjataan Lounais-Suomen alueellisessa metsäohjelmassa seuraavasti: ”Lounais-Suomen metsien aktiivinen, kestävä hoito ja käyttö lisäävät hyvinvointia sekä maakuntien elinvoimaisuutta”. Satakunnan maakuntakaava 2050 tavoitteet ja toimenpiteet tulee yhteensovittaa metsäohjelman ja muiden olennaisten maakunnallisten strategioiden kanssa. Luonnoksessa on jo kuvattu hyvin maakuntakaavan suhde Satakunnan maakuntasuunnitelmaan, maakuntaohjelmaan sekä merialuesuunnitelmaan.

Osallistuminen, vuorovaikutus ja kaavaprosessin keskeiset vaiheet

Satakunnan maakuntakaavan valmistelussa on kuultu eri toimijoita kiitettävästi. Yhteistyöryhmän kokouksista on tiedotettu ajoissa, mutta kokousten antia voitaisiin parantaa toimittamalla käsiteltävät aineistot etukäteen osallistujille. Tämä lisäisi yhteistyöryhmän vaikutusmahdollisuuksia kaavatyöhön.

Maakuntaliiton tiedotus aineiston nähtävillä olosta ja mielipiteiden jättömahdollisuuksista ei ole tavoittanut asukkaita riittävän hyvin. Myös seudullisissa esittely- ja tiedotustilaisuuksissa asukkaiden tavoittaminen on ollut puutteellista. Olemme huomauttaneet samasta asiasta myös Vaihemaakuntakaava 2:n valmisteluvaiheen lausunnossa vuonna 2017. Tiedottamiseen tulee suhtautua vakavasti ja kehittää toimintaa! Maakuntakaavan oikeusvaikutukset ovat merkittäviä alueiden kehittämisessä, ja tiedottamisen parantaminen on olennaista. On kuitenkin lisättävä, että nyt lausuttavana olevan aineiston nähtävillä olo on ollut erittäin hyvää, mistä kiitämme. Kaavan laadintatyö on myös ollut hyvin avointa ja osallistavaa sidosryhmien suuntaan. Monet maakunnat voisivat ottaa Satakunnan mallista oppia.

Koko maakuntakaava-aluetta koskevat suunnittelumääräykset

Aurinkoenergia

Uusiutuvan energian tuotanto on kasvanut viimeisen vuosikymmenen aikana Satakunnassa erittäin voimakkaasti. Suurin kasvu kohdistuu aurinkovoimaan lähivuosina. Aurinkovoiman sijainninhjaukseen ei ole lausunnon kirjoitushetkellä olemassa virallista Ympäristöministeriön ohjeistusta. Tuulivoiman osalta ohjeistus on ohjannut tuulivoimapuistojen toteutusta jo vuosia. Tuulivoiman ja aurinkoenergian huomioiminen maakuntakaavassa on kannatettavaa. Hankkeiden mahdollisessa toteutuksessa tulee edetä maanomistajien ja hankekehittäjien sopimuksellisuuden kautta.

Satakunnan maakuntakaavan luonnos ottaa teollisen mittaluokan aurinkovoimatuotantoon kantaa seuraavasti: ”*Laajoja aurinkoenergian tuotantoalueita ja niihin liittyviä*

energiavarastoja suunniteltaessa tulee alueet sijoittaa ensisijaisesti olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja infrastruktuurin läheisyyteen. Suunnittelussa on otettava huomioon olemassa oleva vakituinen ja vapaa-ajan asuminen sekä elinkeinot⁹.

Erityisesti aurinkovoimaan liittyvä sijainninhjaus on hyvin tulkinnanvaraista. Mahdollistaako se rakentamisen myös pelloille, vai ohjaako suunnittelumääräys rakentamisen ensisijaisesti rakennettuun ympäristöön ja myös mm. vanhoille turvetuotantoalueille. Teksti kaipaa täsmentämistä lisäksi maakuntakaavan mittakaavan huomioimiseksi.

Muutetaan kohta ”laajoja aurinkoenergian tuotantoalueita” muotoon ”valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä aurinkoenergian tuotantoalueita”.

Vesien tila

Suosittelimme koko maakuntakaava-aluetta koskevan vesien tila - suunnittelumääräyksen poistamista tai perusteellisesti harkiten määräysten sijoittamista soveltuviin rajoitettuihin kohteisiin. Vesien tilan suunnittelumääräyksellä on kokonaisvaltaisia, kaavatyössä täysin sivuutettuja vaikutuksia laajalla alueella maakuntaa. Tulee huomioida, että suunnittelumääräyksessä ei ohjata ainoastaan rakentamista vaan kaikkea alueiden käyttöä. Kaavoituksella ei voida luoda maanomistajille velvoitetta toteuttaa tiettyjä vesiensuojeluratkaisuja maillaan, joten ohjauskeinona kaavoitus ei ole oikea väline vesienhoitosuunnitelmien toteuttamiseen. Vesienhoitotoimien toteuttamiseen on useita eri ohjelmia, joita edistetään vapaaehtoisuuteen perustuen.

Maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne

Satakunnan maakuntakaavassa on tarkoituksena tukea alueiden ja yhdyskuntarakenteen tarkoituksenmukaista kehitystä sekä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Kehittämisessä painotetaan olemassa olevan rakenteen hyödyntämistä, tasapainoista maaseudun, rannikon ja taajamien kehitystä sekä vähähiillistä ja resurssitehokasta yhdyskuntarakennetta. Hyvät liikenne yhteydet, monipuoliset palvelut ja työpaikkojen saavutettavuus ovat keskeisiä. Maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä turvataan yhteinäisten viljely- ja metsäalueiden säilyttämisellä. Metsien säilyttämisen ratkaisut ovat kaavamerkinnöissä suojelulliset. Maakunnallisesti esimerkiksi viheryhteyksien alle jäävää pinta-alaa ei ole arvioitu, vaikka merkinnällä on vaikutusta alueen metsien hyödyntämiseen.

Hyvänä pidämme, että useissa kohdin on mainittu, että merkintä sallii maa- ja metsätalouden harjoittamisen. Huomautamme, että maanomistajalla on myös muita tarkoituksia hyödyntää maataan ja metsiään, kuin maa- ja metsätalous ja tämä tulee huomioida indeksimerkinnässä.

Alueidenkäytön ekologinen kestävyys, ilmastonmuutos ja luontokato

Satakunnan maakunnassa alueidenkäytön ekologinen kestävyys ilmenee erityisesti monimuotoisten metsä-, suo- ja vesistöalueiden sekä niiden ekologisten yhteyksien ylläpitämisessä. Suojelualueet, kuten kansallispuistot ja Natura 2000 -alueet, muodostavat ekologisten verkostojen keskeisen perustan. Peltomaisemien ja metsien vuorottelu sekä alueen geologiset erityispiirteet tuovat monimuotoisuutta maakunnan maisemaan ja luonnonarvoihin.

Kehotamme huomioimaan, että ekologisen kestävyuden tarpeiden yhteensovittamisessa tulee havaita maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten turvaaminen. Kaava-merkintöjen ei tule olla ainoastaan rajoittavia, vaan myös mahdollistavia. Kyseenalaisitamme erityisesti hiljaisten alueiden merkintöjen tarpeellisuuden ja luo-merkintöjen tarpeellisuuden.

Suojelualuumerkinnällä S on maakuntakaavan luonnoksessa osoitettu 10 aluetta, joiden yhteispinta-ala on 14 000 ha. Valtaosa kohteista sijoittuu yksityisten maanomistajien maalle. S-merkintään ei liity selkeitä korvaussäännöksiä, kuten luonnonsuojelulaikiin pohjaavalla SL-merkinnällä. Käytännössä voimassa olevan Satakunnan maakuntakaavan S-alueille on asetettu ympäristöviranomaisten toimesta myös korvauksetonta käytönrajoitusta. Kaikki kaavaluonnoksen kohteet eivät sovellu myöskään kriteerit täyttävien luontoarvojen puuttumisen vuoksi suojeluun METSO- tai Helmi-ohjelmien kautta, eli maanomistajalle maakuntakaava johtaa korvauksettomaan maankäytön rajoitukseen. Näillä perusteilla kehotamme luopumaan kokonaan S-merkinnästä vapaaehtoisen suojelun lisääntyessä.

S-merkinnän käytöstä tulee luopua. Merkintä ei tuo esille suojelun taustalla olevaa lainsäädäntöä. Luo- ja hil-merkinnöistä on luovuttava kaavassa kokonaisuudessaan, koska merkintöjen käytölle ei ole perusteita. Niiden tavoitteet voidaan turvata M- tai MY -merkinnällä.

SL merkinnät tulee sijoittaa vain sellaisille alueille, joissa sillä on todellista merkitystä. Indeksimerkinnän merkitys on suuri ja katsommekin, että mikäli soidensuojelun täydennysehdotuksen (SSTE) mukaisten soiden suojelumerkintä katsotaan perustelluksi ja tarpeelliseksi, on maanomistajan oikeuksien kannalta toimivin, että merkintänä käytetään nyt valmisteluvaiheen aineistossa esitettyä merkintää SL-3.

SSTE-kohteiden suojelusta ei ole tehty virallista Valtioneuvoston periaatepäätöstä, vaan soiden suojelua toteutetaan tällä hetkellä täysin vapaaehtoisesti Helmi-ohjelman kautta. Vapaaehtoisen suojelun myötä selkeintä olisi, ettei SSTE-kohteita kirjattaisi Satakunnan maakuntakaavaan lainkaan, kuten on toimittu esimerkiksi tuoreessa Pohjois-Savon maakuntakaavassa. Allekirjoittaneet tahot joka tapauksessa kiittävät, että SL-3 merkinnän luonnoksessa on käytetty osin Helmi-ohjelman vapaaehtoisuuden huomioidua suunnittelumääräystä eikä suoraan velvoittavaa suojelumääräystä.

Suojelussa tulee käyttää SL-merkintää luonnonsuojelulain nojalla ja jo lakisääteisesti toteutettujen suojeluhjelmien ja -kohteiden alueilla. Vain SL-alueet ja Natura 2000 –verkoston alueet tulee merkitä maakuntakaavakarttaan.

Mikäli soidensuojelun täydennysehdotuskohteet merkitään lopulliseen maakuntakaavaan SL-3 -merkinnällä, tulee merkinnästä tehdä määräaikainen. Tällöin kohteen suunnittelumääräys raukeaa 5 vuoden kuluessa maakuntakaavan hyväksymisestä, mikäli maanomistaja ja viranomaiset eivät ole tehneet kohteesta virallista suojelusopimusta.

Maa- ja metsätalousvaltaisia alueita leimaa maakuntasuunnittelussa elinkeinotoimintaa rajoittavat merkinnät sekä merkinnät, jotka vaikuttavat alentavasti maan arvoon ja kehittämismahdollisuuksiin. Onkin erityisen tärkeää, että maakuntakaavassa tunnustetaan maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten säilyminen ja kehittyminen. Merkittävää on tiedostaa myös, että maa- ja metsätalouden harjoittaminen ei ole vastakohta ekologisten arvojen huomioimiselle.

Ympäristön ja talouden kannalta kestävä liikenteen ja teknisen huollon järjestelyt

Maa- ja metsätalouden sekä elintarviketeollisuuden kannalta hyvät liikenneyhteydet ovat merkittävässä roolissa. Hyvät satama-, rautatie- ja lentoliikennemahdollisuudet sekä toimivat tieyhteydet mahdollistavat osaltaan myös viennin lisäämisen, joka toimii maakunnan kehityksen eduksi. Olemassa olevia alueita tulee kehittää ja ylläpitää. Näkemysmme mukaan maakuntakaava luo hyvä mahdollisuudet tähän.

Biotalousnäkökulmasta kaavassa on strategisena linjauksena tuotava esille myös maakunnan alemman tieverkon kehittämistarve.

Vesi- ja maa-ainesvarojen kestävä käyttö

Maakuntakaavassa osoitetaan turvetuotanto kahdella eri kaavamerkinnällä (EO3 ja EO4) Maakuntakaavassa turvetuotantoalueiksi on osoitettu ympäristöluvan saaneita tai toiminnassa olevia laajoja maakunnallisesti merkittäviä turvetuotantoalueita, tai ympäristölupaprosessissa siinä vaiheessa olevia alueita, joiden ympäristövaikutukset on riittävästi selvitetty. Kokonaisuudessaan kaavassa osoitetaan maakunnallisesti merkittäviä turvetuotantoalueita yhteensä 2090 ha. Satakunnan maakuntakaava 2050 valmisteluvaiheen aineistossa osoitetut turvetuotantoalat ovat vähentyneet huomattavasti nyt voimassa olevaan kaavaan verrattuna. Nyt voimassa olevassa kaavassa turvetuotantoalueita on merkittynä yhteispinta-alaltaan noin 3200 ha.

Maakuntakaavoituksessa tulee osoittaa, että maakunnan merkitys turvetuotannossa tunnustetaan ja laadukkaan kotimaisen turpeen tuotanto mahdollistetaan.

Esimerkiksi vuonna 2024 Suomessa ei päästy pienentyneiden pinta-alojen ja keskikesän sateiden vuoksi turpeennostotavoitteisiin. Turvetuotanto on laskenut energiaturpeen käytön vähentymisen myötä, kuten myös raportissa todetaan. On kuitenkin huomioitava, että turpeella on monia käyttökohteita, joista ympäristöturve on maakunnalle erittäin merkittävät. Kuiviketurve auttaa ylläpitämään eläinten terveyttä ja vähentää hyvän eläinterveyden kautta myös eläinten antibioottitarvetta. Kasvualustana turve on erittäin hyvin toimiva ja kotimainen vaihtoehto. Ympäristörakentamiseen käytettävä turve, kasvuturve ja kuiviketurve ovat tuoretta, vain vähän maatumutta pintaturvetta, joten uusienkin tuotantoalueiden avaaminen tulee sallia. Turpeen osalta tapahtuu myös aktiivista innovointia uusista hyödyntämistavoista. Turvetta tuotetaan Suomessa säädellysti ja esimerkiksi vesien tilaan liittyvät vaikutukset ovat seurannassa ja vaikutuksia ennaltaehkäistään.

Maakuntakaavan toteutuksessa on tärkeä huomioida, että paras ratkaisu ei ole toimintaedellytysten heikentäminen omien silmien alla ja näin toiminnan siirtyminen toisaalle, huonoimmassa tapauksessa ulkomaille.

Maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset

Kaavatyössä maaseutualueita tarkastellaan pääasiassa maankäytön tavoitteiden, maiseman, luonnonarvojen ja virkistysarvojen näkökulmasta. Elinkeinojen harjoittaminen jää vähälle huomiolle. On tärkeää kuulla maanomistajia jo selvitysvaiheessa heitä koskeissa asioissa ja jatkaa yhteydenpitoa koko kaavaprosessin ajan.

Suunnittelumääräykset ja suositukset sekä suojelumääräykset eivät saa rajoittaa tarpeettomasti elinkeinojen harjoittamista. Mikäli kaavamerkinnällä havaitaan vaikutusta elinkeinon harjoittamiseen, on indeksimerkinnöin minimoitava elinkeinoin kohdistuva vaikutus. Kaava on ensisijaisesti väline rakentamisen ja infrastruktuurin ohjaamiseen, ei elinkeinojen sääntelyyn.

Maiseman, luonnon arvojen ja kulttuuriperinnön vaaliminen

Valtaosa maisema-alueista ja kulttuuriympäristöstä on syntynyt maatalouselinkeinon myötä. Tämän vuoksi tulee varmistaa, että maataloustoiminnalle on hyvät edellytykset jatkossakin. Suunnittelumääräysten tulee olla mahdollistavia, ei rajoittavia. Maaseutua ei ole tarkoituksenmukaista museoida. Kaavamerkinnöissä tulee osoittaa selkeästi tahto kehittää alueen maa- ja metsätaloutta. Maaseutuelinkeinojen tulee voida kehittyä, jotta alueen ylläpito on mahdollista. Maaseutualueiden houkuttelevuuden kannalta on merkityksellistä, että kaavassa merkittyjen, mutta nykyisin purkukunnossa olevien rakennusten poistaminen on mahdollista. Lisäksi kaavamerkinnät eivät saa olla liian yksityiskohtaisia, vaan päätösvaltaa on jätettävä myös kunnille.

Kaikkiin maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimista kuvaavien merkintöjen suunnittelu- ja suojelumääräyksiin tulee lisätä, että merkintä sallii nykyisen toiminnan jatkamisen ja kehittämisen sekä maa- ja metsätalouden harjoittamiseen liittyvien rakennusten täydennys- ja peruskorjaustoimenpiteet. Maa- ja metsätalouden harjoittaminen sekä siihen liittyvä ja muu maaseutumainen tai maaseudun yritystoimintaan liittyvä rakentaminen tulee olla alueella sallittua.

Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Maakuntakaavan suunnittelussa on huolehdittava, että maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset säilyvät osana Satakunnan monimuotoista maisemaa ja luonnonvarojen hyödyntämistä. Alueiden virkistyskäytön ja suojelutarpeiden yhteensovittaminen ei saa vaarantaa maa- ja metsätalouden jatkuvuutta, vaan suunnittelussa on varmistettava, että nämä toiminnot tukevat toisiaan ja vahvistavat alueen kestävä kehitystä.

MU-merkintään sekä matkailun ja virkistyskehittämisen yhteystarve ja ulkoilureitin yhteystarve kehittämissuosituksen sekä suunnittelumääräykseen tulee lisätä maininta, ettei merkintä rajoita maa- ja metsätalouden harjoittamista eikä rakennuslupien myöntämistä yksityismaille.

Kansallinen turvallisuus, huoltovarmuus

Eriytymiskehityksen jatkuminen on kansallinen uhka, joka koskettaa myös Satakuntaa. Onnistunut tarpeiden yhteensovittaminen onkin ensiarvoisen tärkeää maakuntakaavassa. Maakuntakaava toteutetaan ylhäältä alaspäin, ruohonjuuritason ilmiöt ja toiminnot tulee ottaa huomioon. Liian voimakastahtoinen yksipuolisten arvojen edistäminen ei ole rakentavaa. Yksityistä maanomistajuutta tulee kunnioittaa. Pyydämme huomioimaan, että maatalous ja metsäelinkeinot ovat ottaneet ekologiset arvot hyvin huomioon tiedon, menetelmien ja taloudellisten mahdollisuuksien lisääntyessä.

Harmaata suojelua tulee välttää. Harmaalla suojelulla tarkoitetaan sellaisia kaavamerkintöjä, joilla on maankäyttöön liittyviä epäsuoria vaikutuksia kaavamerkinnän alueella, sen läheisyydessä tai kaavamerkintä ei ole selkeärajainen. Näin ollen joko kunnat tai

ELY saattavat tulkita merkintää eri tavoin ja mahdollisesti joskus myös henkilökohtaisista lähtökohdista. Esimerkiksi viherkäytäväverkostojen merkintä maakuntakaavaan on kyseenalaista. Toteutus aiheuttaa epäoikeudenmukaisuuden ja epätasapuolisuuden kokemuksia. Osa merkinnöistä, kuten melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvien ympäristö- ja terveyshaittojen vähentämiseen tähtäävät merkinnät rajoittavat elinkeinotoimintaa. Elinkeinotoimintaa rajoitetaan toimintalupien epäämisellä kaavamerkinnän vuoksi, vaikka toimintaa olisi mahdollista harjoittaa alueella lain, asetusten ja muiden säädösten mukaisesti. Huomionarvoista on, että Satakunnan maaseutualueelta löytyy erittäin paljon hiljaisia, tärinästä, melusta ja huonosta ilmanlaadusta vapaita alueita ilman kaavaohjaustakin. Kansallista turvallisuutta lisää kyky ymmärtää ja yhteensovittaa erilaisia lähtökohtia sekä oikeudenmukaisuuden kokemus.

Suomessa ekologinen verkosto toteutuu hyvin luontaisesti. Metsänomistajat hoitavat metsiään kestävästi ja talouskäytössä olevien metsienkin luontoarvot ovat tutkitusti korkeat. Tarve viheryhteysien suunnittelulle onkin lähinnä taajama-alueilla.

Huoltovarmuuden näkökulmasta maakuntakaavan ohjaus ei saa heikentää Satakunnan turvetuotantoa. Maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset tulee turvata ja niiden mautilojen, jotka ovat kehittämässä toimintaansa, tulee voida rakentaa ja uudistaa kiinteistöjään myös kaavaan merkityillä maisema- ja kulttuuriympäristöalueilla. Kaavamerkinnät eivät saa asettua huoltovarmuuden esteeksi. Tässä kohdassa mainittakoon vielä, että varautuminen ja huoltovarmuus rakennetaan rauhan aikana, jonka vuoksi on merkittävää kiinnittää asiaan huomiota kaikkina aikoina. Keskusteluyhteys maakuntakaavatyössä on ollut hyvä ja tarpeiden yhteensovittamista on pyritty tekemään. Toivomme huoltovarmuus- ja varautumisenäkökulman huomioista entistä enemmän maakuntakaavatyössä.

Kaavan vaikutusten arviointi

Maakuntakaavan suuri mittakaava ja merkintöjen päällekkäisyys vaikeuttavat yksittäisen maanomistajan mahdollisuutta ymmärtää, mitä merkinnät tarkoittavat heidän mailiaan. Vaikka maakuntakaavan vaikutusten arvioinnin ei ole tarkoituksenmukaista olla kohdennettuna yksittäiselle maanomistajalle, tulee vaikutusten kokonaisuus huomioida myös maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa. Vaikutusten arviointi toteutetaan tällä hetkellä lausuttavana olevassa aineistossa liian yleisellä tasolla.

Lisäksi arviointi painottaa kaavan tuomia positiivisia vaikutuksia, mikä estää kokonaisvaikutusten tunnistamista. On olennaista tunnistaa myös maakuntakaavoituksen aiheuttamat haasteet, sillä se edistää maakunnan resilienssiä ja kehittymistä. Haasteiden tunnistaminen ja niiden huomioiminen parantavat lisäksi aitoa tarpeiden yhteensovittamista. Kaavan vaikutuksia ei ole juurikaan arvioitu maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Luonnonarvojen vaalimisella koetaan selostuksessa olevan positiiviset vaikutuksia maakunnan imagoon ja vetovoimaan ja tätä kautta myös elinkeinoelämän sijoittumiseen maakuntaan. Todellisuudessa elinkeinoelämän investoinnit päätetään ja toteutetaan mahdollistavien maankäyttöratkaisujen myötä taloudellisesti kannattavasti. Satakunnan merkittävään elinkeinoelämään kuuluvat myös maa- ja metsätalous, sekä näihin sektoreihin liittyvä teollisuus.

Maakuntakaavan vaikutusarviointi tulee toteuttaa uudestaan maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksien osalta.

Muut huomiot

Maakuntakaavaan on tehty sähkösiirron voimalinjavarauksia. Suosittelemme, että maakuntakaavassa ei esitetä linjavarauksia, ainoastaan olemassa olevat linjat huomioidaan. Näin kaavaratkaisulla voidaan kannustaa entistä enemmän sopimusperusteiseen linjojen sijoittamiseen sekä ohjata toimijoita selvittämään aktiivisemmin yhteispylväsratkaisuita.

Mikäli sähkösiirron voimalinjavarauksia kirjataan maakuntakaavaan, tulee kaavalla ohjata uusien linjojen toteutusta lähtökohtaisesti yhteispylväsratkaisulla.

Virve Hindström
Asiantuntija
MTK-Satakunta

Markus Nissinen
Ympäristöasiantuntija
MTK-metsänomistajat

Juha Koivistoinen
Kenttäpäällikkö
MTK-metsänomistajat